

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

21.08.2013

№ 1222

Про затвердження орієнтовних
вимог оцінювання навчальних
досягнень учнів із базових дисциплін
у системі загальної середньої освіти

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ДИСЦИПЛІН ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ЦИКЛУ У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з дисциплін художньо-естетичного циклу є її багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на цілісне формування художньо-естетичної культури учнів, і передбачає:

- формування в учнів емоційно-естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій, особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури;
- розвиток емоційно-почуттєвої сфери, оригінального асоціативно-образного мислення, універсальних якостей творчої особистості;
- формування знань та уявлень про мистецтво, розуміння специфіки художньо-образної мови різних видів мистецтва, здібності до сприймання та інтерпретації художніх творів;
- розширення естетичного досвіду, умінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі вивчення мистецьких дисциплін учнями мають стати:

- здатність учнів сприймати, розуміти й відтворювати твори мистецтва, інтерпретувати їх художньо-образний зміст (висловлювати власне естетичне ставлення);

- уміння й навички з практичної художньої діяльності (відтворення за зразком), досвід самостійної та творчої діяльності (застосування набутих знань і вмінь у змінених, зокрема, проблемно-пошукових ситуаціях);
- обізнаність у сфері мистецтв - елементарні знання та уявлення про мистецтво, його основні види та жанри, розуміння художньо-естетичних понять та усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних митців (мистецтвознавча пропедевтика);

загальна естетична компетентність, художньо-образне мислення учнів як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає та виконує музичні твори на частковому рівні, небагатослівно характеризує їх, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів, виявляє певні вміння й навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні
	3	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину музичного тематичного матеріалу; послуговуючись обмеженим термінологічним і словниковим запасом
II. Середній	4	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів; застосування знань і

		спеціальної музичної термінології на практиці задовільне
	5	Учень (учениця) володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи виконати окремі музичні твори, котрі мають художньо конкретну словесну, понятійну основу; але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий
	6	Учень (учениця) здатний сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує музичні твори, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок про прослухану чи виконану музику
III. Достатній	7	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори, але робить непереконливі висновки, непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; учень (учениця) знає найважливіший тематичний музичний матеріал, але знання нестійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності учня
	8	Учень (учениця) уміє сприймати та виконувати музичні твори, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднувати музичні твори та життєві явища; недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ
	9	Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає

		неточності у використанні спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки у виконанні музичного твору й художньо-образному оформленні своїх роздумів про прослухану музику; не завжди самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал
IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях, при використанні спеціальної музичної термінології, а також під час виконання музичних творів, у більшості випадків уміє обґрунтовано довести свою думку про музичні явища, йому важко виконати окремі фрагменти музичного твору. Указані неточності може виправляти самостійно
	11	Учень (учениця) володіє тематичним музичним матеріалом у межах програми, уміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових музичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати здобуті знання в музичній діяльності
	12	Учень (учениця) має глибокі, ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми, здатний узагальнювати, сприймати та виконувати музичні твори, застосовувати асоціативні зв'язки між музичними творами, творами інших мистецтв і життєвими явищами; свідомо використовувати спеціальну музичну термінологію в роздумах, висновках та узагальненнях про прослуханий чи виконаний твір, пропонує нетипові, цікаві художньо-творчі уявлення; рівень світосприйняття та

		світовідчуття мистецького мислення достатньо високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності
--	--	--

Слухання музики

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
I. Початковий	1	Відповідь не дано ні на один з пунктів аналізу музичного твору, відмова від відповіді.
	2	Здобувач освіти володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів.
	3	Словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні, знає незначну частину музичного тематичного атеріалу,послуговуючись обмеженим термінологічним і словниковим запасом.
II. Середній	4	Відповідь виявляє незнання і нерозуміння навчального матеріалу.
	5	Виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий.
	6	Не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок про прослухану чи виконану музику .
III. Достатній	7	Відповідь правильна, але неповна. Непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності учня.

	8	Розпізнавання музичних жанрів, засобів музичної виразності, елементів будови музичної мови, музичних форм виконані самостійно, але з 1-2 навідними питаннями
	9	Виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження чи коригування .
IV. Високий	10	Має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях. Указані неточності може виправляти самостійно.
	11	Дано правильну і повну відповідь, яка містить характеристику змісту музичного твору, засобів музичної виразності, відповідь самостійна.
	12	Любить, розуміє музику. Уважний і активно бере участь в обговоренні музичних творів, має глибокі, ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності.

Вокально - хорова робота

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
I. Початковий	1	Виконання фальшиве (мелодія, ритм).
	2	Незнання тексту, нечисте, фальшиве інтонування.

	3	Знає незначну частину музичного тематичного матеріалу.
II. Середній	4	Учень (учениця) здатний виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів.
	5	Допускаються окремі неточності у виконанні мелодії та тексту пісні.
	6	Є ритмічні неточності, спів невиразний.
III. Достатній	7	Знання мелодійної лінії і тексту пісні.
	8	В основному чисте інтонування, ритмічно правильне.
	9	Спів недостатньо виразний.
IV. Високий	10	Знання мелодійної лінії і тексту пісні.
	11	Чисте інтонування, ритмічно точне виконання.
	12	Виразність, емоційність під час виконання пісні. Знання мелодійної лінії і тексту пісні, чисте інтонування і ритмічно точне виконання.

Музична термінологія

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
	1	Незнання термінів і понять.

I. Початковий		
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні.
	3	Відсутність навичок використання термінів і понять на практиці.
II. Середній	4	Застосування знань і спеціальної музичної термінології на практиці задовільне.
	5	Виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий
	6	Слабке (фрагментарне) знання термінів і понять, невміння використовувати їх на практиці.
III. Достатній	7	Неточність у формулюваннях термінів і понять.
	8	Недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ.
	9	Неточність у формулюваннях термінів і понять, вміння частково застосовувати їх на практиці.
IV. Високий	10	Аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях, при використанні спеціальної музичної термінології, . Указані неточності може виправляти самостійно.
	11	Учень (учениця) демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати здобуті знання в музичній діяльності.
	12	Тверді знання термінів і понять, вміння застосовувати ці значення на практиці.

Усна відповідь

1,2,3,- допускає грубі помилки у відповіді, не розуміє суть поставленого питання .

4.5,6,- слабо справляється з поставленим питанням, допускає неточності у викладі вивченого матеріалу.

7,8.9,-повністю опанував програмовий матеріал, але при викладі його допускає неточності другорядного характеру;

10,11,12,-правильно викладає вивчений матеріал; аналізує твори музики, виділяє особливості образної мови, розуміє єдність художньо-образних почав мистецтв і їх соціальну роль;

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) сприймає музичні твори фрагментарно, виявляючи низький рівень емоційності; відсутня мотивація до пізнання навколишнього світу, мистецтва; незначний обсяг понятійного апарату не дозволяє характеризувати художні образи; демонструє слабо сформоване художньообразне мислення, елементарні навички та

		вміння у практичній музичній діяльності. Потребує постійної практичної і теоретичної допомоги вчителя.
	2	Учень (учениця) виявляє вибірккову емоційність та слабо сформовані навички сприймання музичних творів, слабку мотивацію щодо їх пізнання; володіє незначною частиною тематичного матеріалу, виявляє певні практичні вміння та навички, але майже не володіє спеціальною музичною термінологією; словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні. Потребує постійної практичної і теоретичної допомоги вчителя.
	3	Учень (учениця) виявляє інтерес до пізнання музичних явищ періодично, хоча здатний емоційно сприймати музичні твори з конкретним образнохудожнім змістом; знає незначну частину тематичного матеріалу; позитивно реагує на власну практичну діяльність, але у висловленні вражень послуговується обмеженим понятійним запасом; потребує практичної допомоги вчителя.
Середній	4	Учень (учениця) здатний емоційно сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, має позитивну мотивацію щодо власної практичної діяльності, але не завжди усвідомлює художньообразний зміст музичних творів; застосування знань та спеціальної музичної термінології задовільне; потребує практичної допомоги вчителя.
	5	Учень (учениця) виявляє інтерес та емоційність сприймання музичних творів, виявляє позитивну мотивацію щодо власної практичної діяльності; частково володіє навичками й уміннями, що дає змогу характеризувати окремі музичні твори з конкретно програмною основою; але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори непрограмного змісту; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології. Потребує періодичної практичної та теоретичної допомоги вчителя.
	6	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу, має позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності, хоча не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок про прослухану чи виконану музику
Достатній	7	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати та виконувати музичні твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності; володіє певним термінологічним запасом, але у викладенні думок і вражень припускається термінологічних помилок; обізнаний у найважливішому тематичному музичному матеріалі, але знання нестійкі; частково застосовує в практичній діяльності набуті знання та вміння, виявляючи прагнення самостійності.
	8	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати і виконувати музичні твори, позитивну мотивацію щодо пізнання та інтерпретації мистецьких явищ, але має стандартне мислення, не завжди самостійний у висновках; вміння оперувати музичною термінологією при аналізі музичних явищ розвинені недостатньо. У практичній діяльності прагне самостійно застосовувати набуті знання та вміння, хоча потребує консультації вчителя.
	9	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та їх зв'язку з життям, достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології; у практичній діяльності прагне самостійно застосовувати власний досвід, набуті знання та вміння.

Високий	10	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання музичних творів, стійку позитивну мотивацію щодо пізнання життєвих та мистецьких явищ, має міцні знання програмового матеріалу, уміє обґрунтувати свою думку, але може допускати несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології в аналізі музичних творів; відчуває деякі труднощі у виконанні музичного твору, але прагне самостійно виправляти неточності.
Високий	11	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання музичних творів та їх зв'язку з життєвими явищами, позитивну мотивацію щодо пізнання та виконання музики; володіє тематичним матеріалом у межах програми, демонструє вміння оперувати спеціальною термінологією в інтерпретації творів, асоціювати їх з творами інших мистецтв, виявляє здатність самостійно застосовувати здобуті знання на уроках та у позаурочний час.
	12	Учень (учениця) володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання музичних явищ, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв; має ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми; вільно оперує спеціальною термінологією; виявляє нестандартність художньообразного мислення, самостійно використовує набуті знання та вміння в музичній діяльності на уроках та у позаурочний час.

Мистецтво

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) виявляє низьку емоційність та фрагментарність сприймання творів мистецтва, відсутність мотивації щодо художнього пізнання та практичності діяльності; частково усвідомлює незначну частину тематичного матеріалу, який відтворює на репродуктивному рівні; застосовує дуже обмежений понятійнотермінологічний тезаурус; потребує постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя.
	2	Учень (учениця) виявляє недостатню емоційність та вибірковість сприймання творів, низький інтерес до мистецтва; розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійнотермінологічним запасом у розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній діяльності, потребуючи постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя;
	3	Учень (учениця) виявляє недостатню емоційність сприймання, позитивну, але вибірккову мотивацію до художнього пізнання; користується обмеженим понятійнотермінологічним запасом у розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичності діяльності на репродуктивному рівні; демонструє елементарний рівень розвиненості художньообразного мислення.
Середній	4	Учень (учениця) виявляє вибірккову емоційність сприймання мистецьких творів, але має позитивну мотивацію щодо власної практичності творчої діяльності, яка здійснюється на репродуктивному рівні; розуміє та усвідомлює частину тематичного матеріалу; але в інтерпретації творів мистецтва застосовує

		незначний термінологічний запас; потребує значної теоретичної та практичної допомоги вчителя; художньообразне мислення розвинуто слабо.
	5	Учень (учениця) виявляє інтерес та емоційність сприймання творів, розуміє та усвідомлює значну частину тематичного матеріалу; але демонструє небагатий словниковотермінологічний запас для характеристики творів мистецтва; тематичний матеріал у практичній діяльності відтворює під керівництвом учителя; художньообразне мислення розвинуто недостатньо. Потребує періодичної практичної та теоретичної допомоги вчителя.
	6	Учень (учениця) виявляє здатність емоційного сприймання творів, має позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності, усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; хоча демонструє небагатий термінологічний запас в інтерпретації творів мистецтва; у практичній діяльності потребує періодичної практичної допомоги вчителя; художньообразне мислення розвинуто недостатньо.
Достатній	7	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної діяльності; володіє достатнім термінологічним запасом, хоча у викладенні думок може припускатись термінологічних помилок; усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу, який застосовує у практичній діяльності за допомогою вчителя, виявляє прагнення самостійності; у судженнях з'являються окремі аналогії, асоціації.
Достатній	8	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної творчості, усвідомлює основний тематичний матеріал, здатний систематизувати його за допомогою вчителя; свідомо користується ключовими поняттями; прагне застосовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності; художньообразне мислення достатньо розвинуто (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації).
	9	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та їх зв'язку з життям, розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний його узагальнювати та систематизувати, наводити приклади на підтвердження думок; демонструє достатній понятійнотермінологічний запас, хоча може допускати неточності у використанні спеціальної термінології; самостійно застосовує матеріал у практичній діяльності; художньообразне мислення достатньо розвинуто (формулюються окремі висновки, узагальнення).
Високий	10	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, стійку позитивну мотивацію щодо пізнання життєвих та мистецьких явищ, повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; виявляє здатність оцінювання творів, користується адекватною термінологією, хоча може допускати несуттєві неточності у її застосуванні; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній діяльності; художньообразне мислення достатньо розвинуто, що дозволяє учневі застосовувати асоціативні зв'язки, образні аналогії та порівняння щодо різних видів мистецтв та життєвих явищ
	11	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів та їх зв'язок з життєвими явищами, позитивну мотивацію щодо художнього пізнання; повністю усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; оцінюючи мистецькі явища, прагне аргументувати висновки; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; художньообразне мислення характеризується використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтв та життєвих явищ; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній діяльності на уроках та у позаурочний час.

	12	Учень (учениця) володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання мистецьких творів, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв; має міцні знання тематичного матеріалу в межах програми; під час інтерпретації художніх творів аргументує власні оцінки, вільно оперує спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній діяльності на уроках та у позаурочний час; художньообразне мислення високо розвинуте, характеризується оригінальністю.
--	----	--

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі вивчення мистецьких дисциплін учнями мають стати:

- здатність учнів сприймати, розуміти і відтворювати твори мистецтва, інтерпретувати їх художньо-образний зміст (висловлювати власне естетичне ставлення);
- вміння і навички з практичної художньої діяльності (відтворення за зразком), досвід самостійної та творчої діяльності (застосування набутих знань і вмінь у змінених, зокрема, проблемно-пошукових ситуаціях);
- обізнаність у сфері мистецтв – елементарні знання та уявлення про мистецтво, його основні види і жанри, розуміння художньо-естетичних понять та усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних митців (мистецтвознавча пропедевтика);
- загальна естетична компетентність, художньо-образне мислення учнів як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку

Види оцінювання та процедура перевірки.

Основними видами оцінювання є тематичне /відповідно до тем конкретної програми за якою працює вчитель/ і підсумкове /наприкінці навчального року, семестру/.

1. Поточне оцінювання є не обов'язковим, а доцільним, заохочувальним.

Поточні контроль та оцінювання доцільно застосовувати на мікроетапах процесу опанування змісту тем програми з мистецтва, вони виконують діагностичну та стимулюючу /заохочувальну/ функції, сприяють корегуванню художньо-пізнавальної діяльності учнів.

2. Тематичне оцінювання є основним і спрямовується на перевірку рівнів оволодіння учнями певною системою знань та способів діяльності в межах визначених тем

3. **Підсумкове оцінювання** проводиться наприкінці кожного семестру, навчального року та після завершення курсу і передбачає перевірку рівнів оволодіння учнями навчальним матеріалом найвищого рівня узагальнення.

Формою тематичної перевірки можуть бути заняття узагальнюючого характеру, наприклад, фронтальне усне опитування, урок-концерт, урок-інсценізація, створення колективних композицій, тематичні виставки дитячих творчих робіт та ін., що дає змогу провести засвоєння учнями матеріалу як надурочних тем, так і розділу загалом.

При поточному оцінюванні варто застосовувати різноманітні форми /колективні, групові, парні, індивідуальні, комбіновані/, ігрові методи /ігри-вправи, ігри-імпровізації, кросворди, ребуси, практичні завдання пошукового характеру, звукові анкети, анкети-малюнки, комп'ютерні програми тощо/.

Підсумкову оцінку, що виставляється учневі на підставі поточного і тематичного оцінювання, слід розглядати як оцінку, що відображає кінцевий результат роботи учня протягом навчального року, а не середньоарифметичний бал, виведений механічно з попередніх оцінок.

Акцентуємо увагу на тому, що уроки і тематична атестація з предметів художньо-естетичного циклу в початковій та основній школах можуть проводитись у різних формах, окрім письмових (запис учнями будь-якої інформації зі слів учителя чи з дошки, контрольних, самостійних робіт, написання рефератів). Учень має право на коригування семестрової оцінки. (Після графі семестрової оцінки лишали вільну графу для коригування).

Музичне мистецтво

Художньо-естетичне сприймання музичного фольклору, творів вітчизняних і зарубіжних композиторів, зокрема вокальних та інструментальних, дитячих опер. Аналіз-інтерпретація та оцінювання прослуханих творів, визначення вираженого в музиці світовідчуття. Ознайомлення із засобами виконання музики (типи людського голосу, музичні інструменти різних груп). Зв'язок музики з іншими видами мистецтва

Уміти уважно вслуховуватися в музику, висловлювати особистісно-ціннісне ставлення до неї, стежити за розвитком музики, інтерпретувати її зміст; мати уявлення про основні жанри музики, зокрема українського

фольклору, про народні інструменти; знати про творчість найвідоміших вітчизняних та зарубіжних композиторів, роль музики в житті людини; знати і відрізняти на слух тембри голосів, найпоширеніші музичні інструменти

Розвиток дитячого голосу, виконання народних пісень, насамперед зразків українського і регіонального фольклору, дитячих пісень

Гра на музичних інструментах, зокрема українських народних (сопілка, бубон тощо) та дитячих (металофон, ксилофон, трикутник тощо). Імпровізація (вокальна, інструментальна, пластична, інтонаційно-мелодична та ритмічна), ігри з музичними та танцювальними елементами, фрагменти народних обрядів

Опанування основними елементами музичної мови як специфічним засобом вираження і осмислення художньо-образної інформації, практичне засвоєння (в процесі сприймання і виконання) основних музичних понять: музичний звук, його властивості, музична інтонація, основні елементи музичної мови (мелодія, ритм, динаміка, темп, лад, тембр тощо), прийоми музичного розвитку, типи музичного вираження

Знати правила співу, володіти вокально-хоровими навичками; уміти проспівати емоційно виразно зразки дитячих і народних, зокрема українських пісень

Уміти відтворити на ударних інструментах прості ритмічні звороти, імпровізувати ритмічний супровід до пісень, елементи мелодій, пластичні рухи під музику

Мати уявлення про специфіку музичного мистецтва, основні елементи музичної мови